
Předkládaná disertační práce na téma „Fúze akciových společností a jejich dopad na ochranu hospodářské soutěže“ vychází ze základního srovnání veřejnoprávní a soukromoprávní kontroly fúzí, které představují jednu ze základních forem koncentrace podniků.

Předmět disertační práce

Jak vyplývá z názvu disertační práce, jejím předmětem je analýza vzájemných souvislostí (pokud existují) mezi (i) ochranou účinné hospodářské soutěže na relevantním trhu a (ii) koncentrací podniků fúzí akciových společností. I přesto, že předmět práce byl zúžen pouze na zkoumání fúzí akciových společností, jako jedné z mnoha forem zákonných koncentrací a s tím spojené posouzení způsobilosti takového jednání narušit či ohrozit účinnou hospodářskou soutěž na relevantním trhu, nejedná se o pohled komplexní.

Ve srovnání obou témat se jedná o celou řadu teoretických problémů, jejichž prolínání je určeno zejména dvojitým regulačním rámcem fúzí. Jedná se předně o regulační oblast soukromoprávní vyjádřenou v Zákoně o přeměnách a dále o regulační činnost vrchnostenskou, představovanou ZOHS. Již z tohoto základního vymezení vyplývá, že obě právní úpravy se vzájemně ovlivňují a doplňují, což je u fúzí vyjádřeno zejména v § 12 odst. 1 ZOHS, který pro potřebu zachování účinné hospodářské soutěže fúze sám nedefinuje, ač tak u jiných forem soutěžního jednání (např. nabytí či získání kontroly) činí. Vazba na nový Zákon o přeměnách je v tomto smyslu tedy nevyhnutelná, neboť představuje a vymezuje jednání, které je následně Úřadem posuzováno jako způsobilé narušit či ohrozit hospodářskou soutěž. Vzájemné ovlivňování obou právních úprav je tedy zřejmé, resp. nevyhnutelné. Otázkou zůstává, do jaké míry se tedy předpisy vzájemně ovlivňují. Nelze pominout dále skutečnost, že kontrola koncentrací dopadá vzhledem k prolínání soukromého a veřejného práva také do oblasti ekonomiky a politiky, což jsou rovněž témata, která autora ve spojení s obchodním právem zajímají. Přičemž důraz je kladen především na pohled právní, jak lze očekávat, doplněný o hledisko ekonomické (např. posouzení a aplikace substantivního testu na fúze).

Vedle základního srovnání obou právních úprav z hlediska cílů jejich regulace mi není rovněž známo, že by obdobné téma bylo již v minulosti zpracováno. Většina prací, které se těmito tématy samostatně zabírají, prezentují pouze soukromoprávní či veřejnoprávní pohled na fúzi. Přičemž jak vyplývá z předložené práce, existuje celá řada pojmů a právních otázek, které souvisí s oběma - tedy jak se soukromým tak i veřejným zájmem.

Mezi tyto témata, kterými se dále zabývám v jednotlivostech, patří např. dosud neuzavřená debata ohledně pojmu soutěžitel ve vztahu k evropskému vymezení podniku jako adresáta norem soutěžního práva; dále podle mého názoru podceňované téma koncernových fúzí, které dle většinového právního názoru do oblasti kontroly nespádají, a to i přesto, že koncernové zúčastněné společnosti samy určují své soutěžní chování; v souvislosti s vymezením soutěžitele (resp. podniku) problém jeho ohraničení a s tím související otázky autonomní vůle a přičitatelnosti sankcí za nedovolené soutěžní jednání; vztah ZOHS s Nařízením

ES o spojování podniků; problematika hodnocení tzv. *efficiencies* spojených s fúzí, aj. Všechny tyto otázky jsou v předkládané práci rozebrány, přičemž autor se nebránil ani vlastnímu pohledu na tyto problémy.

Problematika vrchnostenské kontroly fúzí ve vztahu k jejich soukromoprávní regulaci je počínaje 1.7.2008 utvářena také novým Zákonem o přeměnách, jemuž je věnován jednak úvod práce, ve kterém je pojednáno obecně o motivech přijetí nové právní úpravy přeměn a také její čtvrtá část, kde je proces fúzí akciových společností podrobně rozebrán. Vzhledem k tomu, že Zákon o přeměnách je zcela novým právním předpisem, ke kterému do dne odevzdání této disertační práce nebyl vydán jediný komentář od uznávaných autorů, byla i v tomto ohledu práce velmi obtížná. Z velké části tedy byly nové instituty přeměn (např. projekt fúze) analogicky posuzovány s dosavadní právní úpravou, ze které Zákon o přeměnách v mnoha ohledech vychází. I tak nelze uzavřít, že tento druhý dekodifikační prvek (vedle zákona o nabídkách převzetí) obchodního práva naplnil očekávání zákonodárce, jak je uzavřeno v disertační práci.

Cíl disertační práce

Cílem disertační práce, navazujícím na vymezení jejího předmětu výše, je nabídnout srovnání dvou zdánlivě zcela rozdílných pohledů na fúze, jako jednu z přeměn akciových společností. Jednak pohled na veřejnou kontrolu fúzí s důrazem na zachování efektivní a účinné hospodářské soutěže včetně sledování cílů soutěžního práva, které dnes prezentuje zejména hledisko spotřebitelského blahobytu (*consumer welfare*) a opakem tohoto pohledu či cíle, kterým je soukromoprávní pohled na fúze s důrazem na ochranu akcionářů zúčastněných společností, principů přeměn a jednotlivostí, které souvisejí s fúzí akciových společností. Tyto dvě roviny fúzí jsou v předkládané práci posuzovány jednak ve vzájemné souvislosti a také izolovaně (pokud srovnání neobstojí), podle jejího členění.

Členění disertační práce

Disertační práce je členěna do čtyř základních kapitol. První pojednává o pramenech práva, ve které jsou popsány obě sledované právní úpravy, včetně hodnocení nového Zákonu o přeměnách. Vlastní část je věnována také evropskému právu, včetně rozhodnutí ESD (např. rozsudek ve věci SEVIC Systems AG). Navazující druhá a třetí kapitola se zabývá fúzí z hlediska soutěžního práva. V uvedených částech je nejprve pojednáno o soutěžním aspektu fúzí. Na tuto část poté navazuje proces jejich kontroly a hodnocení Úřadem. Poslední kapitola, čtvrtá, pojednává o fúzích z hlediska soukromoprávního, tedy podle Zákonu o přeměnách.

Práce je doplněna o zahraniční právní úpravu, a to zejména ve vztahu k německému *Umwandlungsgesetz*, který byl předlohou pro tuzemský Zákon o přeměnách. Citace na jednotlivé právní prameny poté nabízí přehled o zdrojích, ze kterých autor čerpal, včetně těch zahraničních.

Shrnutí

Téma fúzí, vzhledem ke stoupajícím tendencím na restrukturalizace podniků a s tím spojené požadavky akcionářů (vlastníků zúčastněných společností) na

hledání nezbytných úspor v nákladech na podnikatelskou činnost, je vysoce aktuální oblastí práva. Ta nabývá na významu také s pokračující hospodářskou krizí, kdy fúze podniků může být jednak řešením úpadku či možností, jak takové situaci předejít.

Jak bylo uvedeno výše, zvolené téma se dotýká nejen otázek právních, nýbrž ve vztahu k hodnocení fúzí také ekonomických a okrajově i politických, vyjádřených zejména v definování cílů soutěžního práva. Domnívám se, že zvolené téma disertační práce je tedy vysoce praktické pro stávající trendy obchodního a hospodářského práva, se kterými je stále spojeno mnoho problémů, na které se snaží najít odpověď i předkládaná disertační práce. Věřím, že na jejím závěru budu moci uzavřít, že se tak i stalo.

* * *